

FCR YAYIN LTD.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1690
FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550
ISNI: 0000 0004 4657 1968
ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Yayın | Imprint: Fecr
Yayın No | Publication Number: 1014

Kitap Adı : Tehzîbü'l-âşâr'ın İzinde
Alt Başlık : Taberî'nin İlmî Mirası ve Hadis Literatürüne Etkisi
Book Title : In the Footsteps of Tahdhîb al-âthâr
Subtitle : Al-Ṭabari's Scholarly Legacy and Its Impact on Hadith Literature
ISBN : 978-625-5576-69-9
DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786255576699

Yazar | Author: İbrahim Sağlam | orcid.org/0000-0002-8706-7181
Kurum | Institution: Ahi Evran Üniversitesi
ROR ID: ror.org/05rrfpt58

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph
Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish
Ebat | Dimensions: 16x24 cm
Baskı Sayısı | Edition: 1
Sayfa Sayısı | Pages: 213 (xiv + 199)

Yayın Tarihi | Publication Date: Eylül | September 2025
Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye
Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR
Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRAM9 - Hadis | Hadith
BISAC: REL072000 - Din / İslam / Hadis | Religion / Islam / Hadith
THEMA: QRDH - Hadis ilmi ve yorumları | Hadith & commentaries
LC Classification: BP135 - Hadis literatürü | Hadith literature
DEWEY: 297.124 - Hadis literatürü | Hadith literature
WoS Category: Religion | Din
WoS Citation Topics Meso: Religion and Religious Studies | Din ve Din Çalışmaları
WoS Citation Topics Micro: Islamic Studies and Islamic Theology | İslam Araştırmaları ve İslami İlahiyat
Scopus Subject Areas: 1202 - Din ve Teoloji | Religious Studies

Atf Bilgisi | Cite as: Sağlam, İbrahim. *Tehzîbü'l-âşâr'ın İzinde: Taberî'nin İlmî Mirası ve Hadis Literatürüne Etkisi*. Ankara: FCR Yayın Ltd., 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050
Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60
www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

TEHZİBÜ'L-ÂŞÂR'IN İZİNDE

Taberî'nin İlmî Mirası ve Hadis Literatürüne Etkisi

İbrahim SAĞLAM

Ankara 2025

Yazar Hakkında | About the Author

İbrahim SAĞLAM

1974 yılında Bolu ili Gerede ilçesinde dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. 1992 yılında Ankara Merkez İmam Hatip Lisesi'nden, 1999 yılında ise Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2002–2005 yılları arasında Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kayseri Dini Yüksek İhtisas Merkezi'nde eğitim gördü. 2008 yılında “Rûhu'l-Beyân Tefsirindeki Namaz Sûrelerinde Geçen Hadisler (Fâtiha ve Fîl-Nâs Sûreleri)” başlıklı teziyle Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Hadis Anabilim Dalında yüksek lisansını tamamladı.

2012 yılında Uzman Vaiz unvanını aldıktan sonra akademik çalışmalarına devam etti. 2017 yılında, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Hadis Anabilim Dalında hazırladığı “Müştehir Hadisler, Doğuşu, Gelişimi ve Değerlendirmesi” başlıklı teziyle doktor unvanını aldı. 2021 yılında Ahi Evran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Hadis Anabilim Dalında Dr. Öğretim Üyesi olarak göreve başladı.

Ulusal ve uluslararası düzeyde yayımlanmış çeşitli makaleleri, bildirimleri, kitap ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Arapça ve İngilizce bilen akademisyen, evli ve üç çocuk babasıdır.

He was born in 1974 in Gerede, Bolu. He completed his primary, secondary and high school education in Ankara. He graduated from Ankara Merkez Imam Hatip High School in 1992 and from Ankara University, Faculty of Theology, in 1999. Between 2002 and 2005, he pursued studies at the Kayseri Higher Islamic Studies Center, affiliated with the Presidency of Religious Affairs. In 2008, he completed his master's degree at Gazi University, Institute of Social Sciences, Department of Basic Islamic Sciences, Hadith, with a thesis titled “*The Hadiths in the Surahs of Prayer in Rûh al-Bayân Tafsîr (al-Fâtîha and al-Fîl to al-Nâs Surahs)*”.

After receiving the title of Expert Preacher in 2012, he continued his academic studies. In 2017, he earned his doctorate at Ankara University, Institute of Social Sciences, Department of Basic Islamic Sciences, Hadith, with a dissertation titled “*Mushtahir Hadiths: Their Emergence, Development and Evaluation*”. In 2021, he was appointed as an Assistant Professor in the Department of Basic Islamic Sciences, Hadith, at the Faculty of Theology, Ahi Evran University.

He has authored various national and international articles, conference papers, books and book chapters. Proficient in Arabic and English, he is married and the father of three children.

Kitap Hakkında

Tehzîbü'l-âşâr'ın İzinde

Taberî'nin İlmî Mirası ve Hadis Literatürüne Etkisi

Ebû Cafer Muhammed b. Cerîr et-Taberî (ö. 310/923), İslâm ilim geleneğinde rivayete dayalı eserler telif eden çok yönlü âlimlerden biridir. Taberî, hadis sahasındaki en kapsamlı çalışması olan *Tehzîbü'l-âşâr*'da her bir rivayeti hem isnad hem de metin yönünden ayrıntılı şekilde ele almış; hadislerin illetlerini, tariklerini, fıkıh ve sünnetle ilişkili boyutlarını incelemiş; âlimler arasındaki ihtilaflara delilleriyle birlikte yer vermiş, garîb lafızları açıklamış, bid'at ehlinin görüşlerini tenkit etmiş ve zahiren çelişkili görülen rivayetleri telif etmeye gayret göstermiştir. Bu çok yönlü bütüncül yaklaşımı, eseri hem rivayet hem de dirayet açısından önemli kılmıştır. *Tehzîbü'l-âşâr*, kaleme alındığı dönemde "başka bir hadis kitabına gerek bırakmayacak" derecede önemli bir eser olarak takdim edilmiştir. Taberî, aşere-i mübeşşere, Ehl-i Beyt, Benî Hâşim ve mevâlîye ait müsnedleri ayrı bölümler halinde toplamış; ancak eser tam olarak tamamlanamamış ve zamanla bazı bölümleri kaybolmuştur. Buna rağmen eser, Endülüs bölgesine erken dönemde intikal etmiş ve burada teşekkül eden şerh geleneği üzerinde derin etkiler bırakmıştır. İbn Battâl (ö. 439/1047), İbn Abdülber (ö. 463/1071) ve Kâdî İyâz (ö. 544/1149) gibi muhaddisler, şerhlerinde Taberî'nin eserlerine atıfta bulunarak Endülüs şerh geleneğine yön vermişlerdir. Bilahare eser Şam ve Mısır'a da intikal etmiş ve bu bölgelerde de tesirini sürdürmüştür. Son yıllarda Taberî'nin hadisçiliği ve *Tehzîbü'l-âşâr* üzerine yapılan çalışmalar artsa da, eserin başta Endülüs olmak üzere Şam ve Mısır bölgelerinde oluşan hadis edebiyatı üzerindeki etkisi sistematik biçimde ele alınmamış; ayrıca şârihlerin naklettiği ve *Tehzîbü'l-âşâr*'ın gün yüzüne çıkartılamayan bölümlerinde yer alan rivayetler ilmî olarak değerlendirilmemiştir. Elinizdeki çalışma bu eksikliği gidermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Taberî, Tehzîbü'l-âşâr, Hadis Literatürü, Fıkühü'l-hadîs

About the Book

In the Footsteps of *Tahdhīb al-āthār*

Al-Ṭabarī's Scholarly Legacy and Its Impact on Hadith Literature

Abū Jaʿfar Muḥammad b. Jarīr al-Ṭabarī (d. 310/923) was a versatile scholar of the Islamic tradition who authored works grounded in transmission. His most comprehensive contribution in ḥadīth, *Tahdhīb al-āthār*, examines each report in detail through both isnād and matn. He analyzed defects (*ʿilal*), transmission routes, their relation to fiqh and Sunnah, recorded scholarly disagreements with evidences, explained rare terms, critiqued innovators and sought to reconcile seemingly contradictory narrations. This holistic method gave the work significance in both transmission (*riwāyah*) and interpretation (*dirāyah*). Upon its composition, it was described as a book “that leaves no need for any other ḥadīth collection.” Ṭabarī arranged separate sections for the musnads of al-ʿashara al-mubashshara, Ahl al-Bayt, Banū Hāshim and the mawālī. Yet the work remained unfinished and parts were lost. Even so, it reached al-Andalus early and deeply influenced its commentary tradition. Scholars such as Ibn Baṭṭāl (d. 439/1047), Ibn ʿAbd al-Barr (d. 463/1071) and Qāḍī ʿIyāḍ (d. 544/1149) cited Ṭabarī, shaping Andalusian scholarship. The work later spread to Syria and Egypt, continuing its impact. Despite recent studies on Ṭabarī's ḥadīth scholarship, the influence of *Tahdhīb al-āthār*—especially in al-Andalus, Syria and Egypt—has not been systematically examined. Moreover, narrations preserved in commentaries but lost from the original text remain unevaluated. This study seeks to address that gap.

Keywords: Ḥadīth, al-Ṭabarī, *Tahdhīb al-āthār*, Ḥadīth Literature, Fiqh al-Ḥadīth

ÖN SÖZ

Hamd Allah'a, salât ve selâm O'nun sevgili Resûlü'ne, âline ve ashâbına olsun.

Hadis ve sünnetin bağlayıcılığına dair okumalarımız sırasında karşılaştığımız; Muhammed b. Cerîr et-Taberî'nin (ö. 310/923) *Tehzîbü'l-âşâr* adlı eserinin özellikle İbn Battâl (ö. 439/1047) üzerindeki tesirine dair izlenimler, bu çalışmayı kaleme almamıza neden olmuştur. Nitekim İbn Battâl'ın Buhârî şerhinde Taberî'ye ait pek çok nakle yer vermesi, *Tehzîbü'l-âşâr*'ın Endülüs'te teşekkül eden hadis şerh geleneğine doğrudan katkısını göstermektedir. Böylelikle Taberî'nin bu eseri aracılığıyla yalnızca bir metnin farklı coğrafyalara intikali değil, aynı zamanda *fikhü'l-hadis* geleneği ile sonraki şerh faaliyetleri arasındaki ilmî bağın da izlenmesi mümkün hâle gelmiştir.

Taberî, İslâmî ilimlerin birçok sahasında kıymetli eserler telif etmiş, rivayete dayalı çalışmalarıyla klasik dönemin önemli âlimlerinden biri olmuştur. Kütüb-i Sitte muharrirlerinin hocalarından istifade etmesi, onun hadis ilmindeki konumunu göstermekte; bu sebeple Tirmizî (ö. 279/892) ve Nesâî (ö. 303/915) seviyesinde bir muhaddis olarak kabul edilmektedir. Onun hadis sahasındaki en kapsamlı eseri olan *Tehzîbü'l-âşâr*, kaleme alındığı dönemde “başka bir hadis kitabına gerek bırakmayacak” derecede önemli bir eser olarak takdim edilmiştir. Taberî, eserde aşere-i mübeşşere, Ehl-i Beyt, Benî Hâşim ve mevaliye ait müsnedleri müstakil bölümler hâlinde derlemiş; her bir rivayeti isnad ve metin yönünden incelemiş, garîb lafızları açıklamış, illetlere işaret etmiş, zahiren çelişkili görülen rivayetleri telif etmeye gayret etmiştir. Bu çok yönlü yaklaşımıyla eser, hem rivayet hem de dirayet yönüyle dikkat çekmiş; fikhü'l-hadis türünün erken ve güçlü örneklerinden biri olarak kabul edilmiştir. Ancak eser tam anlamıyla tamamlanamamış, zamanla bazı bölümleri de kaybolmuştur.

Eserin asıl tesiri ise telif edildiği Bağdat'ta değil, farklı coğrafyalarda ortaya çıkmıştır. Nitekim *Tehzîbü'l-âşâr*, erken dönemde Endülüs'e intikal etmiş ve burada şekillenen hadis şerh geleneği üzerinde kalıcı izler bırakmıştır. İbn Battâl'ın ardından İbn Abdülber (ö. 463/1071) ve Kâdî İyâz (ö. 544/1149) da şerhlerinde Taberî'nin eserine atıfta bulunarak Endülüs şerh geleneğinin yönünü belirlemişlerdir. Endülüs'te ve Bağdat'ta yaşanan siyasî gelişmelerin ardından cazibe merkezi hâline gelen Memlûklü toprakları, hem *Tehzîbü'l-âşâr*'ın

hem de Endülüs'te gelişen şerh geleneğinin yeni intikal ve tedavül merkezi olmuştur. Özellikle Şam ve Mısır, bu tesirlerin canlı bir şekilde hissedildiği ilmî merkezler olarak öne çıkmıştır.

Son yıllarda Taberî'nin hadisçiliği ve *Tehzîbü'l-âşâr* üzerine yapılan çalışmalar artış göstermiş olmakla birlikte, eserin özellikle Endülüs, Şam ve Mısır bölgelerinde gelişen hadis edebiyatı üzerindeki etkisi sistematik bir şekilde incelenmemiştir. Ayrıca, şârihlerin naklettiği rivayetler arasında yer alan ve bugün gün yüzüne çıkarılamayan bölümler ilmî bakımdan henüz yeterince değerlendirilmemiştir. Elinizdeki çalışma, bu eksikliği gidermeyi ve Taberî'nin eserinin farklı coğrafyalarda bıraktığı tesirleri bütünlüklü bir biçimde ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Çalışma, bir giriş ve üç ana bölümden oluşmaktadır.

- Birinci bölümde, Taberî'nin ilmî şahsiyeti ele alınmakta; müellifin ilmî sahadaki birikimi değerlendirildikten sonra *Tehzîbü'l-âşâr*'ın telif süreci, yapısı ve hadis literatürü içindeki yeri ortaya konmaktadır.
- İkinci bölümde, eserin Endülüs, Şam ve Mısır'a intikali üzerinde durulmakta; bu bölgelerde gelişen hadis edebiyatı bağlamında *Tehzîbü'l-âşâr*'ın nasıl alımlandığı, hangi kanallar üzerinden aktarıldığı ve şerh geleneğine ne tür katkılar sağladığı irdelenmektedir.
- Üçüncü bölümde ise, şerh edebiyatı içerisinde *Tehzîbü'l-âşâr*'dan yapılan doğrudan ve dolaylı iktibaslar incelenmekte; bunlardan hareketle günümüze ulaşamayan bölümleri yönüyle Taberî'nin hadis ve sünnet görüşüne dair bazı tespitlerde bulunmaktadır.

Ayrıca eserin Ekler bölümünde, farklı kaynaklarda tespit edilen nakillerin imkân verdiği ölçüde *Tehzîbü'l-âşâr*'ın muhtemel bütünlüğü üzerinde durulmuş; böylece eserin yeniden inşasına dair bir deneme ortaya konmuştur. Bu çerçevede çalışmanın hedefi, eserin diğer coğrafyalardaki etkisi araştırmak ve kaybolmuş kısımlara dair ilmî bir perspektif geliştirmektir. Böylelikle *Tehzîbü'l-âşâr*'ın hadis edebiyatındaki yerini daha kapsamlı biçimde kavramak mümkün olabilecektir.

Elinizdeki araştırma, *Tehzîbü'l-âşâr*'ın kendisinden sonraki hadis literatürü üzerindeki etkilerini incelemeyi gaye edinmekle birlikte, nihai ve tamamlayıcı bir sonuca ulaşmaktan ziyade, konuyu metodolojik bir çerçevede ele alma ve bir eserin bütünlüğünü belirginleştirme denemesi olarak görülmelidir. Bu bakımdan çalışma, kesin hükümler koymaktan ziyade yeni araştırmalara kapı aralamayı amaçlamaktadır. Eserin farklı coğrafyalara intikali ve oradaki tesirle-

ri üzerine yapılan bu inceleme, literatürde ilgili sahada yapılan denemelerden biri olarak kabul edilebilir.

Araştırma sürecinde ortaya çıkabilecek hata ve eksikliklerin, yazarın şahsî sınırlılıkları ile çalışmanın tabîî beşerî imkânlarından ileri gelebileceği izahıtan varestedir. Bu hususta yapılacak yapıcı tenkitlerin ise çalışmaya yeni ufuklar kazandıracağına inanmaktayız.

Çalışma boyunca manevî desteklerini esirgemeyen saygıdeğer hocalarıma, kıymetli meslektaşlarıma ve aileme kalbî teşekkürlerimi sunarım.

Gayret bizden, tevfiğ Allah'tandır.

Dr. İbrahim SAĞLAM
Kırşehir – Eylül 2025.

KISALTMALAR

a.mlf.	Aynı müellif
b.	bin, ibn (Ođlu)
bk.	Bakınız
b.y.	Basım yeri yok
çev.	Çeviren
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
ed.	Editör
Hız.	Hazreti
İFAV	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı
mlf.	Müellif, Yazar
No.	Hadis numarası
nşr.	Neşreden
ö.	Ölüm tarihi
s.a.v.	Sallallâhü aleyhi ve selleme
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
trc.	Tercüme eden
thk.	Tahkik eden
ts.	Tarihsiz
vb.	ve benzeri
y.y.	Yayıncı yok

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	vii
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Konusu ve Önemi	3
2. Araştırmanın Amacı	4
3. Literatür Değerlendirmesi	4
4. Araştırmanın Planı ve Metodu	7
5. Araştırmanın Hipotezleri	8
BİRİNCİ BÖLÜM	
TABERÎ'NİN HAYATI, HADİŞÇİLİĞİ VE TEHZİBÜ'L-ÂŞÂR	11
1. Taberî'nin Hayatı ve İlmî Şahsiyeti	11
1.1. Taberî'nin Hayatı	11
1.2. Taberî'nin İlmî Şahsiyeti	14
2. Taberî'nin Hadisçiliği	16
2.1. Hocaları	16
2.2. Talebeleri	18
2.3. Eserleri	18
3. <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> Adlı Eseri	20
3.1. Telif Süreci	20
3.2. Eserin Temel Özellikleri	23
3.3. Eserin Tertibi ve Muhtevası	24
3.4. Eserin Yazma ve Matbu Nüshaları	29
3.4.1. Eserin Yazma Nüshaları	29
3.4.2. Eserin Matbu Nüshaları	32
İKİNCİ BÖLÜM	
TEHZİBÜ'L-ÂŞÂR'IN HADİS LİTERATÜRÜNDEKİ YANSIMALARI	35
1. Endülüs'te Şerh Geleneği ve <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'ın İzleri	36
1.1. <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'ın Endülüs'e İntikali	38
1.2. Endülüs'te <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'ın Yansımaları	41
1.2.1. İbn Battâl Şerhinde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	41

1.2.1.1. İbn Battâl Şerhinde Neşredilen <i>Tehzîb</i> Nüshalarıyla Örtüşen İktibaslar	43
1.2.1.2. İbn Battal Şerhinde <i>Tehzîb</i> 'in Kaybolan Bölümlerinin İzleri	45
1.2.2. İbn Abdülber Şerhlerinde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	48
1.2.2.1. İbn Abdülber Şerhlerinde Neşredilen <i>Tehzîb</i> Nüshalarıyla Örtüşen İktibaslar	48
1.2.2.2. İbn Abdülber Şerhlerinde <i>Tehzîb</i> 'in Kaybolan Bölümlerinin İzleri	50
1.2.3. Kâdî İyâz Şerhinde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	51
1.2.3.1. Kâdî İyâz Şerhinde Neşredilen <i>Tehzîb</i> Nüshalarıyla Örtüşen İktibaslar	52
1.2.3.2. Kâdî İyâz Şerhinde <i>Tehzîb</i> 'in Kaybolan Bölümlerinin İzleri	53
1.2.4. Diğer Şerhlerde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	54
2. Mısır ve Şam Hadis Edebiyatında <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'ın Yansımaları	55
2.1. <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'ın Mısır ve Şam'a intikali	56
2.2. Mısır ve Şam'da <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'ın İzleri	58
2.2.1. İbnü'l-Mülakkın Şerhinde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	58
2.2.1.1. <i>Tavzîh</i> 'de Neşredilen <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> Nüshalarıyla Örtüşen İktibaslar	59
2.2.1.2. <i>Tavzîh</i> 'de <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'ın Kaybolan Bölümlerinin İzleri	60
2.2.2. İbn Hacer'in Eserlerinde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	60
2.2.2.1. <i>Fethu'l-bâr</i> 'de Neşredilen <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> Nüshalarıyla Örtüşen İktibaslar	61
2.2.2.2. İbn Hacer'in Eserlerinde <i>Tehzîb</i> 'in Kaybolan Bölümlerinin İzleri	62
2.2.3. Süyûtî'nin Eserlerinde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	64
2.2.3.1. <i>Cem'u'l-cevâmi</i> 'de Neşredilen <i>Tehzîb</i> Nüshalarıyla Örtüşen İktibaslar	65
2.2.3.2. <i>Cem'u'l-cevâmi</i> 'de <i>Tehzîb</i> 'in Kaybolan Bölümlerinin İzleri	68
2.2.4. Diğer Eserlerde <i>Tehzîbü'l-âşâr</i> 'dan Yapılan İktibaslar	70
3. Değerlendirme	71

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEHZİBÜ'L-ÂŞÂR'IN GÜNÜMÜZE ULAŞMAYAN KISIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Rivayetlerin Sened ve Metin Tahlili	75
1.1. Sened Tenkidi	76
1.2. Metin Tenkidi	77
1.3. İktibaslardaki Konu Dağılımı ve Yorumlar	79

1.4. Garîb Kelimelerin İzahı	84
2. Hadis ve Sünnet Anlayışı	86
3. Hadis ve Sünnetin Bağlayıcılığı	88
4. İhtilafı Hadisler Arasını Telif Yöntemi	92
4.1. Cem‘ ve Telif	93
4.1.1. Tahsîs	93
4.1.2. Takyîd	94
4.1.3. Haml	94
4.2. Tercih	96
4.3. Nesh	97
5. Modern Çalışmalar ve Yaklaşımlar	97
SONUÇ	99
KAYNAKÇA	103
EKLER	113
Ek-1. Şerhlerde Neşredilmiş <i>Tehzîbü’l-âşâr</i> Nüshalarıyla Örtüşen İktibaslar	113
Ek-2. Şerhlerde Kayıp <i>Tehzîbü’l-âşâr</i> Nüshalarında Var Olduğu Düşünülen İktibaslar	134
Ek-3. Süyûtî’nin Tespit Ettiği ve Matbu <i>Tehzîbü’l-âşâr</i> Nüshalarının “Asıl” Bölümlerinde Bulunan İktibaslar	186
Ek-4. Süyûtî’nin Tespit Ettiği ve Gün Yüzüne Çıkmamış <i>Tehzîbü’l-âşâr</i> Nüshalarının “Asıl” Bölümlerinde Olduğu Düşünülen İktibaslar	190
DİZİN	197